

Mở rộng đối tượng được vay vốn ưu đãi từ Quỹ phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa

NAM SƠN

Nhằm kịp thời hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV) vượt qua khó khăn do tác động của dịch Covid-19, Bộ Kế hoạch và Đầu tư kiến nghị sửa Luật Hỗ trợ DNNVV nhằm mở rộng đối tượng tài trợ, cho vay của Quỹ phát triển DNNVV bên cạnh ba đối tượng ưu tiên là DNNVV khởi nghiệp sáng tạo, DNNVV tham gia cụm liên kết ngành, DNNVV tham gia chuỗi giá trị.

Khó xác định đối tượng hưởng ưu đãi

Quỹ phát triển DNNVV là quỹ tài chính nhà nước ngoài ngân sách, hoạt động không vì mục tiêu lợi nhuận, do Thủ tướng Chính phủ thành lập, Bộ Kế hoạch và Đầu tư là cơ quan đại diện chủ sở hữu nhà nước. Các DNNVV thuộc đối tượng hỗ trợ của Quỹ được vay vốn với mức lãi suất bằng 80% mức thấp nhất lãi suất cho vay thương mại. Hiện mức lãi suất cho vay ưu đãi Quỹ đang áp dụng đối với DNNVV là 2,16%/năm (ngắn hạn) và 4%/năm (trung và dài hạn).

Theo quy định tại điểm a, khoản 1, Điều 20, Luật Hỗ trợ DNNVV, Quỹ phát triển DNNVV thực hiện chức năng cho vay, tài trợ DNNVV khởi

ngiệp sáng tạo, DNNVV tham gia cụm liên kết ngành, chuỗi giá trị. Theo quy định trên, thì đối tượng cho vay, tài trợ của Quỹ có phạm vi hẹp, tập trung vào một số nhóm doanh nghiệp ưu tiên bao gồm DNNVV khởi nghiệp sáng tạo, DNNVV tham gia cụm liên kết ngành, chuỗi giá trị.

Theo số liệu của Bộ Kế hoạch và Đầu tư, số lượng DNNVV khởi nghiệp sáng tạo chỉ chiếm 0,3% và doanh nghiệp trong lĩnh vực chế biến, chế tạo (có thể tham gia cụm liên kết ngành, chuỗi giá trị), chiếm khoảng 14% tổng số DNNVV. Bên cạnh đó, việc xác định DNNVV khởi nghiệp sáng tạo và tham gia cụm liên kết ngành, chuỗi giá trị thời gian qua còn gặp nhiều vướng mắc,

do chưa có tiêu chí cụ thể, phù hợp với đặc thù và nhu cầu hỗ trợ của từng lĩnh vực hoặc từng địa phương và cũng chưa được quy định trong các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến hoạt động của Quỹ. Vì vậy, số lượng DNNVV khởi nghiệp sáng tạo và tham gia cụm liên kết ngành, chuỗi giá trị được vay vốn với lãi suất ưu đãi từ Quỹ còn rất hạn chế.

Trong khi đó, theo báo cáo từ Quỹ phát triển DNNVV, tính hết năm 2020, tuy số lượng DNNVV được Quỹ cho vay còn hạn chế nhưng các DNNVV được vay vốn từ Quỹ đều hoạt động ổn định, trả nợ gốc, lãi đầy đủ, mở rộng sản xuất - kinh doanh; trong đó, 4/15 doanh nghiệp có tổng nguồn vốn đạt trên 100 tỷ đồng (DNNVV là doanh nghiệp có tổng nguồn vốn không quá 100 tỷ đồng hoặc có tổng doanh thu không quá 300 tỷ đồng) và 2 doanh nghiệp trả nợ trước hạn.

Bên cạnh đó, tại thời điểm năm 2017 khi Quỹ đồng ý hỗ trợ các doanh nghiệp thì tổng nguồn vốn của các doanh nghiệp này là 531,8 tỷ đồng, tổng doanh thu là 789,8 tỷ đồng, tổng lợi nhuận là 22,65 tỷ đồng, thuế thu nhập doanh nghiệp 4,3 tỷ đồng, còn tổng số lao động 949 người. Đến ngày 31/12/2020, tổng nguồn vốn đã nâng lên 1.029,82 tỷ đồng, tăng 93,65% so với thời

điểm chưa được vay vốn từ Quỹ; tổng doanh thu là 1.473,5 tỷ đồng, tăng 86,56%; tổng lợi nhuận là 70,66 tỷ đồng, tăng 212%; thuế thu nhập doanh nghiệp nộp ngân sách nhà nước là 20,3 tỷ đồng, tăng 372%; tổng số lao động là 1.592 người, tăng 67,8%. Các con số này đã cho thấy, đồng vốn hỗ trợ từ Quỹ thực sự đã có ý nghĩa rất lớn đối với các doanh nghiệp.

Mở rộng đối tượng vay từ Quỹ

Quỹ phát triển DNNVV được thành lập nhằm hỗ trợ cho các DNNVV có dự án, phương án sản xuất - kinh doanh khả thi thuộc lĩnh vực ưu tiên, khuyến khích của Nhà nước, phù hợp với mục đích hoạt động của Quỹ nhằm nâng cao khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp, góp phần làm tăng thu nhập, tạo việc làm cho người lao động. Theo Bộ Kế hoạch và Đầu tư, trong quá trình triển khai thực hiện hỗ trợ DNNVV, nhận thức được vai trò và những đóng góp của Quỹ đối với sự phát triển của các doanh nghiệp, cộng đồng doanh nghiệp, các hiệp hội ngành nghề, ngân hàng thương mại và nhiều địa phương cũng đã đề nghị mở rộng đối tượng hỗ trợ của Quỹ là tất cả DNNVV để các doanh nghiệp này có cơ hội tiếp cận nguồn vốn ưu đãi từ Quỹ.

Thực hiện Nghị quyết số 84/NQ-CP ngày 29/5/2020 của Chính phủ về các nhiệm vụ, giải pháp tiếp tục tháo gỡ khó khăn cho sản xuất - kinh doanh, thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công, Bộ Kế hoạch và Đầu tư cũng đã phê duyệt giảm lãi suất cho vay của Quỹ đối với các DNNVV về mức 2,16%/năm (ngắn hạn) và 4%/năm (trung hạn) áp dụng đối

với các DNNVV khởi nghiệp sáng tạo, DNNVV tham gia cụm liên kết ngành, DNNVV tham gia chuỗi giá trị với mức cho vay tối đa không quá 80% tổng mức vốn đầu tư của từng dự án, phương án sản xuất - kinh doanh. Bà Hoàng Thị Hồng, Chủ tịch Hội đồng thành viên Quỹ phát triển DNNVV cho biết, đây là gói tín dụng có lãi suất thấp nhất thị trường hiện nay nhằm hỗ trợ trực tiếp các DNNVV khó khăn, yếu thế, nhất là trong tình hình dịch Covid-19 đang diễn biến phức tạp.

Quỹ thực hiện cho vay gián tiếp thông qua ký kết hợp đồng khung cho vay gián tiếp với 6 ngân hàng thương mại gồm Ngân hàng Thương mại cổ phần (TMCP) Đầu tư và Phát triển Việt Nam, Ngân hàng TMCP Sài Gòn - Hà Nội, Ngân hàng TMCP Bắc Á, Ngân hàng TMCP Phát triển Quân đội, Ngân hàng TMCP Phát triển thành phố Hồ Chí Minh, Ngân hàng TMCP Sài Gòn Thương Tín. Bên cạnh đó, Quỹ cũng đã được bổ sung thêm chức năng cho vay trực tiếp, điều này giúp các DNNVV tiếp cận nguồn vốn ưu đãi bằng nhiều phương thức khác nhau. Tuy nhiên, do đối tượng hỗ trợ của Quỹ có phạm vi hẹp nên số lượng DNNVV được vay vốn ưu đãi từ Quỹ thời gian qua không nhiều.

Sự bùng phát mạnh của làn sóng Covid-19 lần thứ tư đã ảnh hưởng nặng nề đến hoạt động sản xuất - kinh doanh của các doanh nghiệp trong nhiều lĩnh vực. Hệ quả là, số doanh nghiệp rút khỏi thị trường trong 8 tháng đầu năm 2021 là 85.500 doanh nghiệp, tăng 24,2% so với cùng

kỳ năm 2020; trong đó thành phố Hồ Chí Minh có 24 nghìn doanh nghiệp (chiếm 28,1% tổng số doanh nghiệp rút khỏi thị trường), tăng 6,6%. Số doanh nghiệp tạm ngừng kinh doanh có thời hạn là 43,2 nghìn doanh nghiệp, chiếm 50,5% tổng số doanh nghiệp rút khỏi thị trường. Bên cạnh đó, số lượng doanh nghiệp rút khỏi thị trường vẫn tập trung chủ yếu ở các doanh nghiệp quy mô vốn nhỏ dưới 10 tỷ đồng, thời gian hoạt động ngắn (0 - 5 năm).

Trong bối cảnh hiện nay, việc mở rộng đối tượng cho vay, tài trợ của Quỹ phát triển DNNVV ở thời điểm này được đánh giá là một trong những giải pháp hữu hiệu hỗ trợ dòng vốn tín dụng cho các doanh nghiệp. Bộ Kế hoạch và Đầu tư cho rằng, DNNVV hiện chiếm 98,5% tổng số doanh nghiệp đang hoạt động. Mở rộng đối tượng hỗ trợ của Quỹ sẽ giúp gia tăng số lượng doanh nghiệp được tiếp cận nguồn vốn ưu đãi của Nhà nước, đảm bảo bình đẳng giữa các doanh nghiệp hoạt động trong các lĩnh vực, ngành nghề khác nhau, đồng thời vẫn đảm bảo nguyên tắc ưu tiên hỗ trợ có trọng tâm, trọng điểm của Luật Hỗ trợ DNNVV. Do đó, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đề nghị sửa đổi Điều 20, Luật Hỗ trợ DNNVV theo hướng mở rộng đối tượng cho vay, tài trợ của Quỹ là các doanh nghiệp có quy mô nhỏ và vừa theo Luật định. Nếu đề xuất này được thông qua, việc sửa đổi, bổ sung Điều 20, Luật Hỗ trợ DNNVV sẽ được đưa vào dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số luật, do Bộ Tư pháp đang chủ trì soạn thảo.